

Havforskningsinstituttet
Postboks 1870 Nordnes

5817 BERGEN

Saksbehandler: Gunnstein Bakke
Telefon: 99105452
Seksjon: Utviklingsseksjonen
Vår referanse: 15/2177
Deres referanse:
Vår dato: 06.05.2015
Deres dato:

Att:

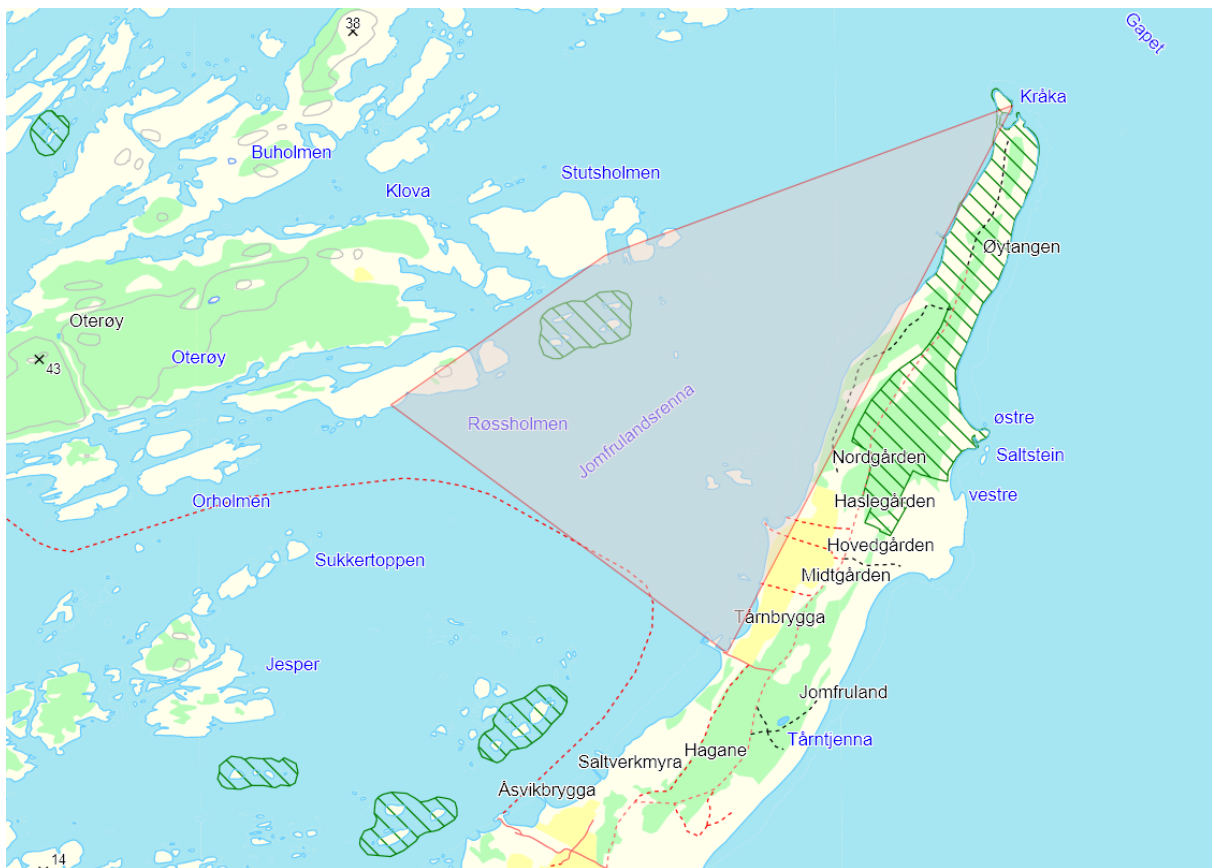
HØRING, NYTT FREDNINGSOMRÅDE FOR HUMMER I KRAGERØ

Fredningsområder for hummer i Skagerrak har eksistert siden 2006 da 4 områder ble opprettet. Effekten av disse blitt fulgt opp årlig av Havforskningsinstituttet siden da. Fredningen har gitt en langt høyere fangstrate inne i områdene sammenlignet med områder der vanlig fiske er tillatt. I tillegg har hummeren i disse områdene fått vokse seg stor, noe som forsterker fredningseffekten i og med at det er den største og mest produktive hummeren som bidrar mest til rekrutteringen gjennom å produsere flere og større egg enn mindre eksemplarer.

Å opprette fredningsområder for hummer er et av flere virkemidler som bidrar til en mer bærekraftig forvaltning av hummer. 29.1.2014 inviterte Fiskeridirektoratet interesserte kystkommuner med i en prosess for å etablere nye fredningsområder for hummer. Invitasjonen er vedlagt. Den inneholder også noe mer informasjon om effekter av fredningsområdene.

Kragerø kommune har som første kommune utarbeidet og hatt på lokal høring to mulige områder for hummerfredning: Et område ved Valbergheia, og et område innenfor Jomfruland. Av disse to har kommunen konkludert med at området ved Jomfruland vil være best egnet til fredningsområde for hummer, se kartutsnittet under. Kommunen har nå i tråd med retningslinjene for prosessen i invitasjonen oversendt forslaget til Fiskeridirektoratet for videre behandling.

Fiskeridirektoratet har ikke mottatt noen innspill å langt som tar opp prosessen som har foregått lokalt.

Nærmere om forslaget

Kragerø kommune har utarbeidet forslaget gjennom en prosess der lokale ressurspersoner har bidratt. Fiskeridirektoratet region Sør har anmodet kommunen spesielt om å ha tett dialog med yrkesfiskernes organisasjoner, det vil si Fiskerlaget Sør og Sør-Norges Notfiskarlag. Forslaget har vært muntlig lagt fram for to medlemmer i Fiskerlaget Sør. Fiskeridirektoratet region Sør har også kommunisert med organisasjonene som et ledd i behandlingen av saken. I denne kommunikasjon ble det fra fiskersiden lagt frem et forslag til et annet område som delvis overlapper med kommunens forslag. Det ble ikke lagt frem noen begrunnelse for dette alternativet og det foreligger dermed ikke grunnlag for å sende saken tilbake for nye vurderinger før høringen gjennomføres. Vi legger til grunn at høringen vil gi anledning til å fremme relevante argumenter fra fiskernes side på samme måte som andre fra andre interesserte.

I saken er det også sett hen til data samlet inn gjennom Fiskeridirektoratets kartlegging «Kystnære Fiskeridata». Disse er tilgjengelig på på Fiskeridirektoratets nettside, kartverktøy.

Det foreslåtte området ved Jomfruland har variert bunn med flate partier som er 10-30 meter dype. Den vestre delen har en del grunner og skjær, for eksempel Torskholmbåene.

Området rundt Torskholmbåene og ved Stutsholmen er mest benyttet til fiske etter hummer og krabbe. Området som ligger inn mot Jomfruland benyttes til fiske med passive fiskeredskaper, primært garn etter arter som rødspette, piggvar og sandflyndre. Området brukes både av lokale fiskere, men også av fiskere fra Bamble og Risør, samt en del fritidsfiskere. I de årene da ålefiske var tillatt foregikk det også ålefiske i de grunnere områdene langs Jomfruland.

I området kan det foregå låssettingsfiske etter brisling med snurpenot. Dette fisket drives hovedsakelig av fiskere fra Østfold, Rogaland og Hordaland. Det er en låssettingsplass på nordsiden av Arøybukta det vil si utenfor det foreslåtte fredningsområdet.

Avgrensningen av området mot faste landemerker synes hensiktsmessig.

Restriksjoner på fiske og varighet

Det foreslås forbud mot bruk av all fiskeredskap som kan fange hummer. Dette betyr forbud mot all bruk av garn, ruser og teiner hele året. Det fisket som foregår i dag med flyndregarn vil dermed bli forbudt. Det samme gjelder hummer- og krabbefiske og fiske etter leppefisk som måtte foregå i området, samt eventuelt ålefiske dersom dette igjen skulle bli tillatt. Fiske med krokredskap vil kunne drives som før.

Snurpenot ikke er en redskap som fanger hummer siden fisket foregår oppe i vannsøylen. Notfiske etter brisling vil dermed ikke være i konflikt med et fredningsområde for hummer. Eventuell låssetting innenfor fredningsområdet vil heller ikke være i konflikt med beskyttelsen av hummer siden et steng ikke berører bunnen noe som utelukker at hummer kan komme seg inn eller sette seg fast. Det foreslås derfor at snurpenot tas inn på listen over lovlig fiskeredskaper i forskrift om fredningsområder for hummer § 1.

Kommunen har bedt om at fredningsområdet opprettes med 5 års varighet. I vår invitasjon til kommunene er det ikke sagt noe om varighet. Fiskeridirektoratet la til grunn at det ikke var ønskelig å ha tidsmessige avgrensninger for nye områder når invitasjonen ble sendt ut. Det er heller ikke noen avgrensning for de fire første områdene som ble opprettet i 2006. I Tvedestrand ble det opprettet flere soner med tilsvarende restriksjoner i 2012. Disse sonene gjelder frem til 2017, det vil si 5 år fordi de er opprettet for å legge til rette for forskningsaktiviteter som gjennomføres i regi av Prosjekt aktiv forvaltning. Fiskeridirektoratet ønsker med invitasjonen til kommunene om å sette i gang prosesser for å opprette fredningsområder at det blir opprettet flere områder som ikke har avgrenset varighet. Det foreslås derfor at det nye området i Kragerø blir opprettet uten at det fastsettes en varighet, utløpsdato, i forskriften. I denne sammenhengen er det relevant å peke på at enhver fredning kan endres av samme myndighet som fastsatte den opprinnelige forskriften. Det bes spesielt om høringsinstansens syn på dette forslaget siden det avviker fra det kommunen har oversendt.

Når høringen er gjennomført, vil det være Nærings- og fiskeridepartementet som etter forslag fra Fiskeridirektoratet vil fastsette forskriften.

Høringsfrist

Fredag 12.juni 2015.

Forslag

Fiskeridirektoratet foreslår at det med hjemmel i lov av 6. juni 2008 nr 37 §16 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova), gjøres følgende endring i forskrift av 7 juni 2006 nr. 883 om fredningsområder for hummer:

§1, første ledd skal lyde:

Det er forbudt å fiske med andre redskaper enn håndsnøre, fiskestang, juksa, dorg eller *snurpenot* i områdene avgrenset av følgende posisjoner (jf.kartvedlegg):

(Nytt område føres inn og nytt kart tas inn som nytt vedlegg)

Kragerø

Angivelse i grader, minutter og sekunder

Angivelse i grader og hundredels minutter

N 58° 52`32,24``	Ø 009° 33`52,8``		N 58° 52,54'	Ø 009° 33,88'
N 58° 52`33,6``	Ø 009° 33`57,0``		N 58° 52,56'	Ø 009° 33,95'
N 58° 51`57,0``	Ø 009° 35`25,2``		N 58° 51,95'	Ø 009° 35,42'
N 58° 53`15,6'	Ø 009° 36`45,0``		N 58° 53,26'	Ø 009° 36,75'

Mellom de to siste punktene følger grensen sjøkanten.

Denne forskriftsendringen trer i kraft straks.

Med hilsen

Anne Kjos Veim
seksjonssjef

Gunnstein Bakke
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift

Vedlegg

Fiskeridirektoratet inviterer interesserte kystkommuner med i en prosess for å etablere nye fredningsområder for hummer

Publisert på <http://www.fiskeridir.no/fiske-og-fangst/aktuelt/2014/0114/inviterer-til-etablering-av-nye-fredningsomraader-for-hummer> 29.1.2014.

Det er et stort lokalt engasjement omkring hummer og hummerfiske. En viktig årsak er betydningen for kystkulturen. Hummeren er sårbar og utsatt for høy beskatning.

Gjennomsnittlig antall hummer som fanges per døgn i en teine som står i sjøen forteller oss om utviklingen i hummerfisket og i bestanden, sier fiskeridirektør Liv Holmefjord.

Bak reguleringene som gjelder i dag ligger en målsetting om å oppnå en gjennomsnittlig fangst på 10 hummer per 100 døgn en teine står i sjøen og fisker. Denne målsettingen er ikke nådd. Fangst per døgn en teine står i sjøen har riktignok økt noe de senere årene, og omfattende bruk av nye og mer fangsteffektive teiner må antas å forklare mye av denne oppgangen. Undersøkelser viser også at total fangsttinsats, målt som det totale antallet teinedøgn, anslås å ha økt betydelig de senere årene.

Fredningsområder har flere positive effekter

I 2006 ble det innført fire fredningsområder for hummer. Områdenes størrelse varierer fra cirka 0,5 km² til cirka 1 km² og det er kun tillatt å fiske med krokredskap. Ny forskning i fredningsområdene viser positive effekter på bestanden av hummer i områdene.

- Hummeren er større og hunnene bærer dermed flere og større egg, noe som igjen gir større larver med bedre overlevelsessevne.
- Det er dokumentert at larver driver ut av områdene og således bidrar til hummerrekrutteringen utenfor fredningsområdene
- Det foregår også en viss utvandring av større hummer fra fredningsområdene. Det vil imidlertid ta enda noen år før utviklingen i bestanden inne i fredningsområdene eventuelt kan vise den fulle effekten av slik utvandring.

Fredningsområder er et reguleringstiltak som kommer i tillegg til de mer tradisjonelle tiltakene, som utforming av teiner, begrensninger i antall teiner og fiskeperioder. Bestandssituasjonen for hummer gjør det nødvendig å videreutvikle reguleringene, og erfaringene så langt viser at fredningsområder peker seg ut som et viktig og relevant fiskeriforvaltningstiltak, sier Holmefjord.

Ønsker prosesser med lokal forankring

Fiske i saltvann reguleres av havressursloven, og de aller fleste reguleringene blir fastsatt av sentrale fiskerimyndigheter. For hummerfiskets del blir alle regler fastsatt sentralt.

Det er ingen grunn til å gjøre det annerledes når mindre fredningsområder for hummer skal etableres, men det er hensiktsmessig å legge til rette for en utvikling hvor kommuner og lokale interesser kan ta initiativ til og bidra i etableringsprosessene i samarbeid med Fiskeridirektoratet. Slike «nedenfra-og-opp-initiativer» vil legge til rette for gode prosesser på lokalt nivå, som kan sikre at vedtakene har god lokal forankring, sier Holmefjord.

Fiskeridirektoratet inviterer derfor interesserte kommuner til å ta kontakt med sikte på å sette i gang en prosess for å få etablert nye fredningsområder for hummer hvor det kun tillates fiske med krokredskap. Følgende retningslinjer for valg av områder og prosess blir lagt til grunn:

Følgende retningslinjer vil bli lagt til grunn for valg av område:

- Det må være en rimelig god hummerbestand i området som velges ut. Området skal ha et godt vannmiljø og varierte bunnforhold som er egnet for hummer. Det må tas hensyn til hummerens vandring mellom grunt og dypere vann.
- Det er ikke nødvendig med en særskilt vitenskapelig begrunnelse for valg av område. Lokal kunnskap vil normalt være tilstrekkelig. Det vil ikke bli stilt krav om at bestanden i et område skal kartlegges før valg av område, eller at bestandsutviklingen må følges opp i etterkant.
- Ett område per kommune er tenkt som utgangspunkt. Det presiseres at verneformålet er å bevare og styrke hummerbestanden, og at eventuelle andre verneformål ikke blir vektlagt ved valg av område.
- De fire fredningsområdene fra 2006 varierer fra cirka 0,5 km² til cirka 1 km². I Tvedestrand er det under prosjektet «Aktiv forvaltning» etablert et bevaringsområde i ytre skjærgård på cirka 4,9 km². Størrelsen på områdene bør ligge innenfor intervallet 0,5 til 4,9 km².
- Det må være mulig å identifisere området noenlunde presist uten å måtte benytte navigasjonsutstyr som ikke normalt finnes i en mindre fritidsbåt. Referansepunkter på land kan dermed bli nødvendig.

Følgende retningslinjer gjelder for prosessen:

- Det er kommunen som må ta initiativ til å sette i gang en prosess med sikte på å etablere et fredningsområde for hummer.
- Eventuelle interesseorganisasjoner eller andre interesserte, som henvender seg til Fiskeridirektoratet for å ta initiativ til å opprette et fredningsområde, vil bli henvist til kommunen.
- Kommunens beslutning om å ta initiativ oversendes til Fiskeridirektoratets regionkontor.
- Den videre prosessen gjennomføres av kommunen i samspill med regionkontoret.
- Prosessen vil omfatte å utarbeide forslag til områder, å kartlegge fiskeriaktiviteten i dem, å identifisere og vurdere eventuelle interessemotsetninger og holde lokale høringer. Fiskeridirektoratet vil bidra med informasjon om fiskeriaktiviteten i områdene, i tillegg til den som må hentes inn fra relevante interesseorganisasjoner. Yrkesfiskere, både de lokale og de som er hjemmehørende andre steder, samt aktive fritidsfiskere, vil være gode informanter i prosessen med å identifisere egnede områder for hummeren.
- Den lokale kunnskapen som benyttes skal dokumenteres. Alt lokalt informasjonsarbeid og høringer skal dokumenteres. Det vil bli lagt vekt på om bredden i arbeidet er tilstrekkelig til at alle relevante interesser og dermed eventuelle interessemotsetninger er kartlagt. Dette er nødvendig for å sikre at det velges ut områder som er så godt lokalt forankret at reglene blir god uten at det må brukes mye ressurser på kontroll.

- Kommunens forslag til fredningsområde må behandles politisk før det sendes over til Fiskeridirektoratets regionkontor. Regionkontoret vurderer så om forslaget er tilstrekkelig dokumentert slik at det kan sendes videre til Fiskeridirektoratet sentralt for videre behandling. Den videre behandlingen vil omfatte en formell høring før Nærings- og fiskeridepartementet fastsetter forskrift om fredningsområde i medhold av havressursloven. Samme departement vil ha den formelle myndigheten til senere eventuelt å endre eller oppheve et etablert fredningsområde

Mottakerliste:

Norges Jeger- og fiskerforbund

KS

Norges naturvernforbund

Norges dykkeforbund

Norges Fritids- og

Småfiskerforbund

WWF-Norge

0130 OSLO

Telemark fylkeskommune

3706 SKIEN

Fylkesmannen i Telemark

Statens Hus

3708 SKIEN

Kragerø kommune

Postboks 128

3791 KRAGERØ

Skagerakfisk SL

Postboks 401

4664 KRISTIANSAND S

Fiskeri og Havbruksnæringens

Vestnorsk

5035 BERGEN

Landsforening

Havbrukslag

Havforskningsinstituttet

Postboks 1870

5817 BERGEN

Nordnes

Norske Sjømatbedrifters

Postboks 639

7406 TRONDHEIM

Landsforening

Sentrum

Norges Fiskarlag

Postboks 1233

7462 TRONDHEIM

Sluppen

Miljødirektoratet

Postboks 5672

7485 TRONDHEIM

Sluppen

Norges Kystfiskarlag

Postboks 97

8380 RAMBERG

Kopi til:

Nærings- og fiskeridepartementet

Postboks 8090 Dep

0032 OSLO

Kontrollseksjonen

Postboks 185 -

5804 BERGEN

Sentrum

Reguleringsseksjonen

Postboks 185 -

5804 BERGEN

Sentrum

Region Vest

Postboks 185

5804 BERGEN

Sentrum

Region Sør forvaltningsseksjon

Postboks 185

5804 Bergen

Sentrum

